

Suomalais-ruotsalaisen rajajokikomission lausunto koskien Suomen tarpeesta osallistua Ruotsiin suunniteltavan Palojärven tuulivoimapuiston ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn

Rajajokikomisio kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa. Fred. Olsen Renewables AB suunnittelee Palojärvi-tuulipuiston rakentamista Ruotsin Haaparannan kunnassa. Puistoon arvioidaan tulevan yhteensä 54 tuulivoimalaa, joiden kokonaiskorkeus on enintään 330m. Lähin etäisyys Tornionjoelle ja Suomen rajalle on noin 10km².

Suomalais-ruotsalaisen rajajokisopimuksen tarkoituksessa mainitaan luonnonsuojelu, kulttuuriarvojen suojelu ja ympäristönsuojelu asioina, joihin on kiinnitettävä erityistä huomiota (rajajokisopimus 2§, 2.d).

Komisio toteaa, että johtuen hankkeen läheisyydestä Suomen rajaa ei voida poissulkea rajan ylittävää vaikutusta. Ympäristövaikutukset, jotka todennäköisesti ylittäisivät rajan Suomen puolelle ovat lähinnä maisemavaikutuksia.

Suomen puolella Eteläinen Tornionlaakso on Ympäristöministeriön nimittämä Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue, joka sijoittuu Karungista jokivartta pitkin pohjoiseen (hankealueelta noin 18-20km). Hankealueelta on noin 16km Kukkolankoskelle, joka on Suomen puolella Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY).

Suomesta katsottuna hankealue sijoittuu Ruotsin puoleisen Tornionlaakson taakse. Ruotsin puoleisella Tornionlaaksolla on Haaparannalta Övertorneålle saakka valtakunnallinen kulttuuriympäristön erityisasema (ruotsiksi riksintresse). Perusteluna on jokilaakson esihistoriallinen asutus, jolle on tunnusomaista avoin maisema peltoineen ja kyläympäristöineen. Hankealueesta suoraan etelään on Haaparannan saariston kansallispuisto, josta katsottuna pohjoiseen, esim. Seskar-Furö saaren pohjoiselta hiekkarannalta, voisi tuulivoimapuisto tulla näkyväksi.

Rajajokikomisio toteaa, että hankkeen haitallista maisemavaikutusta ei voida poissulkea ja korostaa tarvetta riittävässä laajuudessa arvioida Tornionlaakson arvoalueille sekä saaristoon kohdistuvat maisemavaikutukset molemmin puolin rajaa. Komissio katsoo, että Suomen tulisi osallistua hankkeen kuulemismenettelyihin.

Lausunnon on valmistellut komission vesi- ja ympäristöinsinööri Simja Lempinen. Komissio on hyväksynyt lausunnon sähköpostimenetelmällä 11.6.2024 ja lausunto on tallennettu ACTA diaarihallintajärjestelmään.

Suomalais-ruotsalainen rajajokikomisio